

Sárospataki
Ifjusági Közlöny

XLV. évfolyam.

Február hó.

1930.

Főszerkesztő:
Gergely János

Társzerkesztők:

Martin Miklós
Tóth Ferenc

Molnár Kálmán
Hegyi József

Felelős szerkesztő:
Csathó József

Félév után.

Valahogyan oly komoran hangzik így ez a cím. Sokkal bájosabban és csábítóbban hangzott volna mondjuk: a diákszerelem, vagy a farsang. Hiszen az egyikből most futunk ki, a másikba — ha még eddig benne nem voltunk — most futunk bele. Ahogyan lassanként kezd tavaszodni az idő, úgy kezdenek mind tarkábbá válni a padok a különböző beírásoktól. Sőt az egyes „szaktekintélyek“ egybehangzó véleménye alapján most vagyunk a mindenkori diákévek legszebbik szakában. Állítólag nagy diák szemüvegén keresztül nézve a dolgot, a négy évszak közül a legszebb az ötödik, a félév utáni farsang. Bizonyára nem tarthat elsősége igényt a tél, mert a korcsolya s ródli fenséges élvezetén is keresztül világlanak a januári hónap rémséges napjai; a nyár is kiesik a versenyzők közül, mert olyan hamar belecsömöröl kis és nagy diák az arany szabadságba s megváltássá válik a szeptember, a beiratkozás ideje; bizonyára a tavasz sem szerepel a legkellemesebb évszakok között, mert bódító lehelletére egy-egy jóra való diákszív oly sok háborúságon mégyen keresztül, oly sok álmatlan éjszakán, oly sok lelki gyötrődésen, hogy közönséges ember ki sem bírná; az ősz is kiesik a versenyzők közül, mert amaz arany közmondás igazságát, hogy „minden kezdet nehéz“, csak a nyarat átpihent és ősznek induló szegény diákember ismeri igazán. De a farsang februári szaka, az valami egészen más. Ott már a múlté lettek a félévi osztályzások rémnapjai, ott már a bizonyítvány hatása alatt született szülei vélemények is szerencsésen megnyilatkoztak, ott annyi tavaszi háborúságnak sincs kitéve a sze-

gény, gyenge diáklélek, mert ez a legalkalmasabb idő amaz ideális dal eldúdolására, hogy „gyöngyházgomb, ha egy leszakad“; az ősz kezdet nehézségei sem izgatnak többé, sőt az előbbi nóta mellé aktuálisvá válik ama másik, hogy „egy szekunda nem a világ.“

Most már, mikor az oly sok bájjal és szép emlékekkel körült rajzolt „farsang“ helyett eme reincipot választom inkább, tudom, hogy a diákéletnek nem valami vonzó szakára utalok, mely a fenti diákéletben ismeretlen is. Új feladatok, új ösztönzések, talán nagy elkeseredések, ismét munkára indulás akkor, mikor az egyetemes unalom eloszlattatásán oly csábítóan munkálnak közbe jótékony meghívók. Mégis a munkára talán alig van alkalmasabb idő, mint épen a félév utáni egy-két hónap. A félév előtti kemény napok, úgy bele vezetik az embert a munkába s mint minden kezdet, ez is hord magával bizonyos kis lelkesedést, mit gazdagon lehetne gyümölcsöztetni. S akkor, mikor feladva terveinket, mik minden osztályzás közben meg szoktak csillanni, beledülünk a farsangi élet szépségeibe, a legpazarlóbb életet folytatjuk. Mert a farsang az emberi élet egyik legdrágább szaka, ami, ha élni akarjuk, anyagi és erkölcsi erőket gazdagon kíván áldozatul. Gondoljuk csak el, micsoda iszonyatos összegre rúgna fel, ha egyszer úgy megpróbálnánk számokban kifejezni mind azt a sok elpazarolt lelki szépséget, azt a sok feladott akaratot, azt a sok elmulasztott jó alkalmat, amit magával hoz a farsang; ha hozzá próbálnánk adni azt a sok kisebb, nagyobb csalódást, kevesebb, vagy több keserűséget, az Istentől adott szeretet súlyosabb, vagy enyhébb megcsúfolását, amiknek okozója az a sokat emlegetett diákszerelem; ha végig próbálnánk nézni iskolából kikopott diákokon, kik nem tudják, mihez kezdjenek az életben s akiknek tragédiája rendszeren ott kezd megszületni a farsangi bálkirálynőnk hódító pillantásainak búvkörében. Mind e veszteség az egyik oldalon, a másikon hódító, érzelgős romantika s a mérleg alatt a roskadozó, eltékozolt élet. Rendszeren nem szoktak mindezzel számot vetni azok, akik az ifjúság istenét (vagy istennőjét) nem tudnák elképzelni más-ként, mint habzó serleggel a kezében, virágok özönében, vagy a konfetticsatákból kacagó arccal kiemelkedve.

Ilyenkor új félév kezdése napjaiban mindezekkel szemben milyen jó lenne meglátni azt az ideált, amit a Názáreti rajzolt meg az ifjúról. Micsoda éles ellentétek: akaratnélküli, agyonütött diákevek — s a már gyermekkorában bölcsekkel vitázó, a „kell“-t oly szorongatóan érző Jézus; felfútt, megnövekedett, sérthetetlen ifjúi önérték — s az isteni öntudattal eltöltött Krisztus, aki odatartja fejét a

János keresztvize alá, vagy aki „engedelmesen“ követé szüleit Jeru zsálemből vissza Názáretbe; vagy a szépség és az öröm, az a tiszta, derűs üde levegő, amely átlengi a hegyi beszédet, vagy Jézus egész életét; az eszményekért lelkesedő, az a törhetetlensége, mellyel megtudja Őt ragadni s életének minden mélységét kitölteni a legfőbb ideal, az Isten. — Valami csodálatos magasságban áll felettünk s saját magunk által készített akadályokkal elválasztva tőlünk.

Ha egyszer úgy tényleg megpróbálnánk a diákév legszebb szakaszává tenni a „félév után“ t, elkezdve döntögetni az akadályokat s megpróbálva kicsinyes, szépségtől oly messze álló életünket hozzá emelni!

Az így farsangoló ifjúságnak egyszerre új ideálja kezdene ki-domborodni. Testéről lehullanának a virágok, a konfetti, kezéből kiesne a habzó serleg, arcáról letűnne a könnyelmű kacagás s megszépülne a lélek áradó optimizmusa.

Ha egyszer tényleg megpróbálnánk ezt az ideált beváltani!

~~~~~

Egy hős pataki diák.

— Irta: Győry Kálmán. —

A magyarság fellegvára, a főiskola felett akkor már nagyon béborult az éjszaka. Diákjai nagy siralommal bujdosnak el Göncnek— Debrecennek, sőt Gyulafehérvár irányában is. A megmentett könyvtár volt minden vagyonuk. No meg egy kincsük, a szívük mélyén; de ez fájt és égett... A jezsuita kézre jutott főiskola imádott képe. Számkivetett pataki diákok halvány arccal merengtek vissza a Hegyalja irányába. Azonban sokáig hasztalanul.

De a dolhai vásáron, meg a tarpai gyűlésen szelek szárnyára lendült a Rákóczi lobogó és a tárogatók először azt rivalogták szerte, hogy: „Recrudescunt vulnera...!“ És fordult is a kocka csakhamar. Esze Tamás talpasai már morva földön dübörögtek. Ocskay patyolat-szép lovas kurucaival Bécs alján nyargalászott. Béri Balogh Ádám a sárréti mocsarakban labanc tetemmel etette a halakat, miközben Vak Bottyán apó lóháton robogott erős várak ellen rohamra. Itt — és ott is kivillant hát a szebb jövő napja... Örömszaj váltá fel az elfojtott keserv halálos némaságát.

Felsőzempléni harcokban Orosz Pál kuruc tábornok győzedelmeskedett. Minekutánna a nagyszalánci vár ormára kitűzette a felkelők zászlóját: megindult Ujhelyen át Patakvár irányába. 1703 ősze

volt. Szeptember eleje. Ragyogó idő, napsütés, csillogás . . . mikor a délceg tábornok véres csata kardjával Patakvár iránt elmutatott. Mögötte négy tárogatós fújta, dagadt, lelkesült orcával — aztán lovasoktalpasok, hosszúlábú, karsú hajdúk, pattantyúsok, szekereszek, pár vándor-regős vállra akasztott lanttal, tarsolyukban új kádenciák, friss dolgok, a labancok gyalázatos újhelyi futásokról.

Igy vonúltak bé Patakvárba. Ott Orosz Pál tábornok hamarosan rendet teremtett. Egy tucát, ott rekedt, császári zsoldon tengődő valon ebadtát karókba huzatván — a vár és város feletti uralom jeléül a kulcsokat átvette. Még ki sem pihente magát, ment a főoskolába. Maga is tudománykedvelő ember volt, rég szomjazott a nagyhírű Alma Mater látására. De elszorult a szive attól, amit látott. A jezsuiták teljes rombolást műveltek. Az udvart felverte a gyom — falak kibedüledeztek — üres termeken a kósza szél furulyázott temetési dalokat. A halál lehellete éreződött . . .

Orosz Pált elfogta a pusztulás feletti dühös fájdalom. Széles kardját egy sarokkőhöz vágta nagy bújában. Szikrázott a kard. Zengett a folyosó. Erre a hangra mégis előbújt valaki. Zsinóros ruhájú, bicegő tógátus féle. Jött a folyosó sötét homályából. A tábornok meglepődve figyelt rá. Ki vagy? Az elibe lépett. Gönyüi András vagyok — nagy jó uram. Az utolsó pataki diák. Sántaságom miatt nem mehettem kurucnak. Itt maradtam harangozónak. Legyen aki meghúzza a meghalt főiskola felett a gyászharangot . . . Szólt és kitört torkán a keserűséges zokogás.

Orosz Pál tábornok maga is megrendült erre. Sokára jött szóhoz. Magához vonta a sánta diákot. Ne félj fiam; ne is sirjál! — Fiammá fogadlak! A főoskolát felépítjük — a muzsák visszaköltöznek ide. Avval a délceg tábornok és rongyos pataki diák karonfogva lépdeltek el, kifelé.

Elnyugodtak már harci toron a kurucok — csend ült a várra, meg a városra — csak az őrjáró alabárdosok vigyáztak — mély éjszaka volt. Szikráztak a csillagok és a Bodrogon-túli tengernádasokból át-átbömbölt olykor a bölömbika mély hangja. Patakvár egy kis szobájában füstölgő mécs mellett fáradtra tanácskozta már agyát és szivét a derék tábornok — meg Gönyüi András. Végül megállapodtak. Abban, hogy a főoskolát megépítik — a diákokat, tanárokat visszahívják, Patakon ismét fellobogtatják a tudományok büszke napját. Ezekben a munkálatokban az oroszlánrészt Gönyüi vállalja; a tábornok atyai támogató lesz.

És Gönyüi tógátus diák vállalta is. A törékeny, sánta testbe

hősök lelke szállt. Vakoló kanalával, gyújtó beszédével, szeme lázas, biztató sugarával ott járt az épülő, emelkedő ormokon — a segédkező kurucok között — mindig az élen — emésztődve egy nagy tűzben — a főskola iránti olthatatlan szerelem lángjában.

A főskola megépült. Szebbnek, mint valaha. Akkor a tábornok így szólt: Most a diákokat kell hazahozni. El birsz-e menni értök, fiam?! Gönyüi András szemében ígéretes láz lobogott. Elgyalogolt Göncre, Debrecenbe. Ajkán boldogító szó zendült. Jőjjetek pataki diáknak, mert vár az Anya-Oskola! Tovább már nem tudott menni, mert megtörte az út ezer kinja. Lobogó lelkét küldte el üzenetek szárnyán Gyulafehérvárra. Pataki diákok jőjjetek immár!

Azok jöttek is. Koldussá rongyolódott diákcsapatok törtettek a Hegyalja felé. Sápadt arcukat beragyogra az öröm. Soha ily boldog visszatérés!

November első vasárnapján volt az oskola ünnepélyes megnyitása. A várbeli nagy templomban Tornallyay szénior prédikált. Aztán megindult a menet a tudományok újult csarnokái felé. A hosszú úton kétoldalt vigyázba feszültek daliás kurucok. Mentek. Elöl a főrektor és Orosz Pál tábornok karján Gönyüi András lépdelt nagy boldogan. A megistenítő szent mámor öntudatlanságával. Mögöttük a tantestület — hatalmas diáktábor. Szárnyaltak nagy istenes énekek. A vár ormáról tárogatók rivalogtak feleletül. Gönyüi András sírva rogyott a főskola küszöbére. Soha ily hazamenetel!

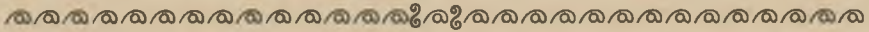
Jött aztán a következő tavasz. Orosz Pálnak távozni kellett. Nagyságos fejedelme a csaták mezejére szólította hű tábornokát. A „Pityergő“ dombig kísérték a búsongó, szerető diákok. Ott megállt a tábornok. Édes fiam — szólt könnyezve Gönyüi Andrásához — hős vagy te, hősök hőse, a tudomány hőse vagy! Vedd emlékül veretlen csatakardomat és vedd meg veled a pataki főskolát! . . .

A kurucok már valahol Tokaj táján járhattak. Ám András diák még mindig ott állott. Szorongatta a kardot . . . Szeme elmerült a távolba, honnan tárogatók sirtak megejtő hívással.

Aztán még tovább is folytak a kuruc harcok. Változó szerencsével. Hol beborult, hol kiderült a főskola felett is. Sok diákot elcsábított még a kuruc dicsőség, a sírban is megrázó tárogató hang. Gönyüi András maradt. Hanem amikor a kispapból kuruchadnaggyá lett Jávorka Ádámról daliás, legendás hírek keringtek, hogy úgy verekedik a csákánnyal, mint bosszuálló félisten, szinte lángol rettentő szép haragjában — hogy győzelmi toron úgy táncol, hogy dübörög, morajlik alatta a föld és szenvedő-asszonyos, hosszú arcába bele

lehet örülni; akkor András diák is kézre kapta a kardot és elsántikált a kuruc taborok irányába . . .

De nem tudott messze menni. Csak egy napi járőföldre. Fájdó szívét vissza hívta az imádott főiskola képe . . . vissza . . . örökre vissza.

C. Bonavia.

Szivek.

Utamnak minden lépésén megéllít az angyal és kiált, hogy a kövek között mindenütt szivek fekszenek.

És bizonyos órákban, könnyszerezte égi fényességben meglátom, hogy minden út, a legelhagyottabb is szivekkel van kirakva.

Zarándokoknak, testvéreknek, barátainak szívével.

Csillagok és virágok.

Óh én nem sírok se nem pirulok kicsiségem miatt.

Kegyelem mérlegen ugyanolyan súlyú egy csillag s egy jázmin.

Nem tépelődöm, hogy Szent Pál termete nem enyém s a szívem nincs olyan, mint a Szent Péteré.

A kegyelem nem csupán a héroszok öröke; nem messzi földek, soha el nem muló korok sajátja.

Én örülök kicsiségemnek.

Tudom: Isten választott ki rá, hogy kicsi legyek.

Isten, ki a csillagokat oly nagyoknak s a virágokat oly apróknak alkotá, de aki kicsit és végtelent, mindent tökéletesen teremtett.

Két hang.

Az ördög utánam settenkedik, fülembé súgja:

Lesz időd mindig, hogy elhagyj engem fiam.

Vagy máskor: De hisz ez már fiam úgyis késő.

Az angyal pedig előttem jár. Számára nincs se korán, se későn és így szól:

A jelen órája amely ép most folyik, ez a jó fiam.

Az öröm nem nevet.

A hegyek ormain, szembenézve a nappal, csillagokkal: nem nevetnek.

Dante poklában és egeiben: nem nevetnek.

Szent János, ha beszél veled: kendőz'hetlen ráncokat von homlokodra.

Az asszony, aki bort és illatokat ajánl neked: mosolyra gyújt — igen — enyelgővé tesz ő és megtáncoltat.

De a nő, aki lelkét adja neked, oly szenttelen simán hagyja arcod, miként a kő.

Azért azt mondja nekem az én Életem:

Őrizkedj az örömtől, amely nevetésbe visz.

Rohanj rá, s ha tudod tipord el.

Az örömök, amelyek enyelegnek, táncolnak, nevetnek, nem az életforrásból jönnek és a semmiségbe futnak.

Napjaim nagy örömeit, az igazi örömöket ime nézd:

Sietnek a velem való találkozássra és mind újra visszatérnek.

És én sápadt homlokukon halálosan komoly jelt csudálok: ez őket örökkétartókká teszi.

Fordította: *Bacsó Gyula.*

~~~~~

Keresztyénség és szocializmus.

(Válasz Siposs István cikkére.)

(Folyt. és vége.)

Gyertünk vissza hát a baj gyökerére. Az egész szomorú história ott kezdődött, hogy a bérért dolgozó emberek kevesebb bért kapnak, mint amennyit termeltek, tehát munkájuk gyümölcéséből, mely a termelő eszközök birtoklása következtében a tőkés kezében van, csak egy részt tudnak megvásárolni. Mikor aztán a tőkés nem tudja eladni árúit, jön az üzemredukció és így tovább. Ha tehát ezt az egész bajtermő rendszert meg akarjuk változtatni, akkor lehetővé kell tennünk, hogy a munkások az általuk termelt értékeket mind megvásárolhassák, azaz termelvényeik az ő tulajdonukat képezzék és ne a tőkését. A tőkés kizsákmányolás föltétele pedig, mint láttuk, az, hogy a tőkés birtokában vannak a termelőeszközök. Ezen tulajdon alapján formál jogot a termelésben előállott értékekre, ezek segítségével zsákmányolja ki a munkásságot. Ha tehát meg akarjuk szüntetni a kizsákmányolást, meg kell szüntetnünk a termelőeszközök egyéni birtoklását, a termelőeszközöket a társadalom tulajdonává kell tennünk.

(A termelőeszközök szocializálása az az elv, amit mások és sajnos Siposs is, úgy bélyegeznek meg: „akinek valamivel kevesebbje van, mint a másoknak, az a többletet elvegye a magáéhoz.“)

Hogy alakul most már a termelés a szocialista rendszerben?

Míg a tökéletes termelőrendszer eladásra dolgozott, tehát oly árukat termelt elsősorban, amelyeknek jó ára volt, addig a szocialista termelés célja a társadalom szükségleteinek a kielégítése. Például: ma bármekkora szükség is lenne minél több egyszerű kislakásra, egy magánvállalat sem épít kislakásokat, mert tudja, hogy nem rentábilis, nem jól jövedelmező. Amit Pesten építenek, az mind 4—5—6 szobás luxuslakás; ugyanis tudják, hogy az 5 szobás lakásban lakó családoknál van pénz, akik szívesen költöznek át egy új, minden modern komforttal berendezett, divatos lakásba, ellenben a munkáscsaládok nem tudnak annyi lakbért fizetni, hogy azért érdemes legyen pénzt fektetni az építkezésbe. Ma egy magánvállalatnak kislakásépítő akcióba kezdeni, egyenlő a bukással.

A szocialista termelőmódban azonban ezek a gátlások mind eltűnnek és a termelés hihetetlen arányokat ölthet. Itt a cél: a társadalom szükségleteit kielégíteni minél tökéletesebben, minél emberibb életnévóra emelni mindenkit. S ehez minden lehetséges munkaerőt és munkaeszközt fel lehet és fel kell használni. Az említett dilemma, hogy sok szövőgyári munkás áll munkanélkül, viszont sok embernek nincs kabátja: megszűnik. És mivel mindenkit jól el akarunk látni, a termelés produktivitását emelni kell, tehát a legjobb és legtökéletesebb gépeket fogjuk használni. Tehát megszűnik az a paradoxon is, hogy pl. ma a magyar gazdának nem érdemes géppel termelni, mert ha kétszerannyit termel, csak a gondja nő, hogy mit csináljon a búzával.

Aztán: a mai termelésben vannak olyan munkák, melyek egészségtelenek vagy undorítóak, viszont géppel végeztetni nem érdemes őket, mert a gép többbe kerülne, mint az emberi munkaerő. A mai termelésben a gépesítés egyetlen indoka csak az, ha kifizető, ha több hasznot hoz. A szocialista rendszerben, mely elsősorban a társadalom érdekeit szolgálja, indokká válik az is, hogy az egészségtelen, illetve embertelen munkát kiküszöböljük azáltal, hogy géppel végeztetjük majd el.

Hasonló a helyzet a racionalizálás kérdésében is. Ma a racionalizálást csak a profit érdekében csinálják, hogy kevesebb munkással, tehát kevesebb munkabérért, többet termeljenek. És Amerikában pl. a racionalizálás eredménye az volt, hogy 1919-től 1927 ig az iparban foglalkoztatott munkások száma 9,096.000-ról 7,786.000 re csökkent, viszont a produktivitás ezalatt az idő alatt rendkívül fel-
lendült és némely iparágban több mint 100%-kal növekedett.

Szocialista rendszerben a racionalizálás célja a munkások ki-mélése, azaz hogy ugyanazt a (esetleg még nagyobb) produktivitást kevesebb munkaidő alatt ériék el és a munkásoknak ne napi 8, de napi 6 vagy még kevesebb órát kelljen dolgozniuk.

És ne mondja nekem senki, hogy mindez utopisztikus, megvalósíthatatlan elképzelés! Hiszen ma is találkozunk olyan dolgokkal, melyeknek az alapja szocialisztikus elgondolás. Pl.: ilyenek az állami közmunkák legnagyobb része: pl. az útépités. Társadalmilag összeadott pénzből, az adóból építik az utakat, melyekből az államnak közvetlenül semmi haszna nincs, csak annyi, hogy a forgalom fellendül, az élet pezsgőbbé válik s így a forgalom, a termelés növekedésével, az állam bevételei, az adók is nőnek. Általában a nagy befektetést igénylő, de közvetlenül nem rentábilis közszükségleti vállalatok mind az állam vagy a város kezén vannak. Pl. a vasút, a vízvezeték, stb. De a megvalósított szocialista elv egyik legszebb példáját a „vörös“ Bécs mutatja a maga építkezéseivel. Bécs ugyanis kimondta, hogy a lakásügy oly fontos probléma, hogy abba a városnak is van beleszólási joga. Ezért a meglévő lakások bérét pontosan megszabta, azonban a lakbéréknek csak egy része került a háziurak kezébe, a többit a város foglalta le magának és az így begyűlt pénzből óriási építkezéseket csinált. Bécs képét egészen megváltoztatták az új városi házak, melyek mind nagyon szépek, de főképpen nagyon higiénikusak, naposak: van kertjük, minden házban fürdő, gyermekgondozó, könyvtár, tornaterem, kitünően felszerelt mosókonyha stb. És a lakbérék hallatlanul olcsók! Vajjon nem keresztyénibb volt-e a „vörös“ Bécs cselekedete, aki emberek százezreit juttatta emberi környezetbe, ragadott ki a tuberkulózis karmaiból, a gyermekek számára ingyen strand-fürdőt épített a terekre, stb. stb. — vajjon nem keresztyénibb cselekedet-e ez, mint hagyni az embereket pusztulni, elromlani a külvárosok szörnyű oduiban?

És ez az elgondolás a tiszta szocialista elvből fakad. A lakók (fogyasztók) által társadalmilag beszedett pénzből oldani meg szükségleteik kielégítésének problémáját. A társadalom egyik szükségletét társadalmi úton oldották meg.

És hogy az emberek bajain segíteni, őket jobb életnívóra emelni nem „rút materializmus,“ mely csak az élet testi oldalával törődik, ezt talán nem is kell bővebben fejtegetnem. Hiszen csak egy pillanást kell vetnünk az erkölcs-statisztikára és rögtön látni fogjuk, hogy a legtöbb bűntényt a legszegényebb osztályból valók követik el. (Utána talán a — leggazdagabbak jönnek. De a leggazdagabb és

legszegényebb osztály léte összefügg. Ha nincs az egyik, nincs a másik sem!) És azt is tudjuk jól, hogy a mai kultúra a legtöbb ember számára nem létezik. Pl. 1928-ban 1,029.000 gyerek járt elemibe, gimnáziumba és polgáriba csak 139.000, tehát 13%. A többi 87% csak elemít végez. Miért van ez a sok gyerek kirekesztve a továbbtanulásból, a magasabb kultúrából? Mert a gazdasági helyzet nem engedi meg, hogy az ország 87%-a számára a műveltség több legyen négy eleminél. De maga az életnívó emelése is: hát tényleg olyan rút, materialista dolog az, ha fáj nekem a sok korán meghalt gyermek, az elnyűtt, beteges emberek fáradt szeme?

És miért van ez ellentétben a keresztyénséggel? Miért kell ezt úgy formulálni, hogy keresztyénség *vagy* szocializmus? Miért nem keresztyénség *és* szocializmus?

Ha a szocializmus mutat útát a mai bajok kiküszöbölésére, akkor miért ne legyünk szocialisták? Vagy nem akarjuk talán kiküszöbölni ezeket a bajokat?

Természetes, ha valaki nem ismeri a szocializmust, akkor könnyen utána fogja mondani a ma felelőtlen vezéreinek rosszhiszemű kijelentéseit és vádjait. De vajjon nem épp az volt a mi középosztályunk tragédiája, hogy nem tudatosította magában a társadalmi helyzetet és az alsóbb néposztályokkal, a parasztsággal és a munkássággal elveszített minden kontaktust? Mi is folytatni akarjuk ezt a politikát, a tájékozatlanság, a felelőtlen kijelentések politikáját?

A felvidéken, Erdélyben és itt Pesten is megmozdult már az ifjúság, a Sarló, a Bartha Miklós-társaság tagjai őszinte és felelősségteljes igyekezettel tanulmányozzák korunk szociális problémáit. Ez az ifjúság tudatos vezetője akar lenni a magyarságnak és tisztáznia akarja a jövő fejlődés útjait. És ez az új ifjúság szocialistának vallja magát!

Vajjon a pataki diákság elmehet-e nemtörődömséggel ezek mellett a problémák mellett?

Ugy-e nem?

Rácz István.

Régi pataki diákegyesületek és azok kiadványai.

— Irta: Dr. Panka Károly országgyűlési könyvtárigazgató. —

(Folyt és vége.)

A nyomtatásban megjelent művek között fel kell még sorolnunk a *Sárospataki Ifjúsági Közlöny* című havi folyóiratot is, amelynek elődei voltak a kéziratban kiadott *Bujdosó* és a *Hajnal* című folyóiratok. A Közlöny 1884-ben az *ifjúság önmunkásságának ébrentartása végett* indult meg. Ezt a folyóiratot jelenleg a Főiskolai Ifjúsági Egylet adja ki, amelynek tagjai az akadémiai hallgatók és a gimn. VII. és VIII. osztályának növendékei. A folyóiratnak ebben az iskolai évben jelent me meg a XLV. évfolyama.

II. A nyomtatásban megjelent műveken kívül *kéziratban* is maradtak fenn ilyen önképzőköri emlékek, amelyeket, amint boldog-emlékű Harsányi István teológiai tanár, főkönyvtárnok közölte velem, a főiskola könyvtárában őriznek.

Az emlékkönyvek közül azonban csak egy ismeretes: „*A Sárospataki főiskola VII-ik osztályának ifjaiból alakult Petőfi Önképzőtársulatának Albuma. (1864). 8°. 91 l.*“

Ez a társulat az 1863/64. iskolai tanév VII. osztályának tanulóiból alakult, de csak a következő — 1864/65. — iskolai év végéig működött, mint azt 1882-ben Kacsóh Lajos, akkor Máv. titkár a kötet elé írt tájékoztatójában följegyezte.

Ebben az albumban összegyűjtött verses és prózai műveket a következők írták:

Bodor István, utóbb főgimn. igazgató Rimaszombatban. Mint kórus elnök, több alkalmi éneket szerzett és mint segédtanár, kis költészettant írt, amelyet kéziratban tankönyvül is használtak. Később is írt költeményeket és cikkeket s szerkesztette a Gömöri Közlönyt. (sz. 1845, † . . .). *Csoma* József, a későbbi heraldikus (sz. 1848.). — *Kacsóh* Lajos. — *Kardos* József. — *Literáti* Ödön, később ügyvéd és orsz. képviselő. Szomorú vége lett. Párbajnak esett áldozatul, melyet sógorával Pásztély Jenő ügyvéddel vívott 1847-ben (sz. 1847, † 1887). *Makkay* János. — *Marikovszky* Pál, később orvos. Írt cikkeket és önálló munkákat. (sz. 1848.) — *Ónody* Geiza, később orsz. képviselő írt költeményeket. A „Tisza Eszlár a multban és jelenben“ c. munkáját németre is lefordították (sz. 1848). — *Siffman* Sándor. — *Téglássy* József. — *Vitéz* Tamás.

A lapok között legrégebb volt a *Bujdosó* című, amely még a negyvenes években jelent meg. Ebből, miután Harsányi nem említette, úgy látszik, nincs egy példány sem a főiskola könyvtárában.

Ezt követte a *Hajnal* című, vagyis „*A Sárospataki Magyar Irodalmi Önképzőtársulat Közlönye az 1868/69. iskolai évről Első évfolyam. 4° 288 l.*“ Szerkesztették *Vékony* Antal főszerkesztőn kívül: *Törös* Kálmán szépirodalmi szak-, *Warga* László bölcsészeti szak- és *Ujj* István nyelvészeti szakszerkesztők. Az első szám 1868 okt. 15-én jelent meg, amelyet a szerkesztőség „Az Ifjúsághoz“ című cikkével vezette be. A cikk szerint a Társulat két célt tűzött maga elé: először, hogy munkálkodását az akadémiai ifjúság előtt nyilvánartsa, másodsor, hogy idővel litografált vagy nyomtatott alakban álljon a közönség elé. „Mert — amint írja — a madár előbb csak azon a fán próbálgatja szárnyait, amelyen fészke állott s a nagy világba csak akkor száll ki róla, mikor már itt elég erősnek érzi magát.“ A lap havonként készér, két iv terjedelemben és két példányban jelent meg.

Ez első évfolyamba a következők írtak:

Dóczi Imre, ma ny. egyházker. középiskolai felttyelő és író. (sz. 1849.) — *Katona* József. — *Kovács* Zsigmond, aki később is írt cikkeket és verseket a Kassán megjelenő lapokban és folyóiratokban. Költeményei külön kötetben is megjelentek 1893-ban (sz. 1846.). — *Maktári Pap* Miklós, a későbbi kiváló pataki diák és tankönyvíró (sz. 1847 jan. 10.). — *Mártha* József, később ref. lelkész. — *Mikola* László (l. előbb). — *Pósa* Lajos, később hazánk neves költője és a Petőfi Társaság tagja (sz. 1850, † 1914.). — *Radácsy* György, a később kiváló pataki theológiai tanár és bibliafordító (sz. 1846, † 1928.). — *Szabó* Endre (l. előbb). — *Szabó* Lajos. — *Törös* Kálmán. — *Ujj* István. — *Vékony* Antal, később m. szigeti tanár, áldogozta a Zrinyiászt szép alexandrinus sorokban. — *Warga* László. — Vannak még ebben a kötetben ismeretlen szerzőktől való közlemények is, melyek nyilván díjtól elütött pályaművek.

A *Hajnal* II-ik, 1869. évfolyamából csak öt szám jelent meg. Az első 1869 szept. 15-én az ötödik pedig nov. 15-én. Szerkesztették *Vékony* Antal főszerkesztőn kívül: *Kovács* Zsigmond szépirodalmi szak-, *Kiss* Lajos bölcsészeti szak- és *Simon* Andor nyelvészeti szakszerkesztők. Ebben az öt számban leközölt munkáknál a szerző neve már nincs feltüntetve.

Ezek az ifjúsági kiadványok igen becses és értékes adalékok a főiskola kulturtörténetéhez.

Mit énekelt a kórus Kövy temetésén?

A pataki főiskola legnagyobb tanárainak egyike ma már jeltelen, sőt ismeretlen sírban fekszik. A Sárospatak c. helyi lapban sok cikket olvastunk arról, hogy a nagy jogtanár sírját fel kell kutatni. Lapunk is hozzá akar járulni ez akcióhoz s közli azt az énekét, amelyet a kórus Kövy temetésén énekelt. Erre az alkalomra csinálták s ismert dallamokra alkalmazták e szöveget. (A 2611. s 1765. sz. melo diáriumból közöljük.)

Tekintetes Kövy Professor Ur koporsóba tételekor mondott ének.

XLII. Ad notam: *Hozzád kiáltok kegyes . . .*

Haza ismét szörnyű az Eset
Mely anya iskolánkon esett
Kidült egy fő ember belőled
Elhunyt a bölcs Solon előled.
Árva vagy Anya iskola
Kövy Sándorod meghala.

Oda a törvény nagy Hérósa
Az igazságnak őrállója
A szövevények kifejtője
Hazánk jussai védőrzője
Akinek nagy lelke szíve
Volt az Urnak remek míve.

Gyászold nemes status elestét,
Könnyezd meghidegedett testét
Háládó szivedből mondjad ezt
Nyugodj csendesen érdemes test
Ki bár tiszteled trónusod
Ki mondtad hazai jussod.

Bár tőlünk tesznek koporsódba
A te utolsó hajlékodbá
De nagy lelkednek nagy tettei
Fontos igaz ítéletei
Fenn maradnak míg a sírnak
Hantjai minket nem bírnak.

Ugyancsak Tek. Kövy Sándor Professor Ur végtiszteletkor mondott énekek.

XLIV. Ad nót. *Miért zugolódnak . . .*

Hullnak a csillagok bus egünkről
Fejünk felett setét zivatar kereng
Alig szünt meg a jaj szó nyelvünkről
Ismét szomorú halotti ének zeng.

Még érezzük e szent templomnak papja¹
 Mint lett az elmulás áldozatja,
 Most új fájdalom: a végzés menykövi
 Csapása alatt lerogyá Kövy.

Isten, mert csak hozzád kiálthatunk
 Fel, ha süllyedez reményünk hajója
 A történetek szélvész közt
 Te légy sorsunknak bölcs igazgatója
 Meg tévén a végtisztelet adóját
 Téged kérünk minden jók adóját,
 Hogy a tündöklött csillagok helyébe
 Nyujts napokat iskolánk egére.

XLV. Pred. közt. Ad nót. *Könyörögjünk az Istenhez.*

El hunyt Kövy el hunyt a nagy hazafia
 Kivel kerkedett Patak, kerkedett Hunnia
 Benne el hala a törvény véd anygala
 Sír a Tempe, sír a Honja
 Melynek meghalt a Solonja.

XLVI. Pred. után. Not. *Mi az mit látok szörny.*

A haza oltárára az szent áldozatot teszen
 Ki a közjóra szenteli tudományát egészen
 Aki az haza ifjait neveli s oktatja
 Nagy ő, az emberiség közhasznú édes atyja
 Annak örömi égiek, szent egész hivatalja,
 Azt a mostani, jövő kor is áldja, magasztalja,
 A halandóságnak köde az ő tiszta egére
 Nem hat fel, nem verhet homályt.

XLVII Oratio előtt. Ad nót. *Örökre fedez . . .*

Sírj haza, forró könnyed öntözze a
 Meg holtat, sirjanak kedvesi
 Sírj te is muzsasereg, sírj Ástrea,
 Sírjatok nemzetünk nemesi
 Elhunyt Kövy, ki a köz jó szentelt oltáránál
 Meg nem szünt soha áldozni
 Ember, az érdemes férfira setét boltjánál
 Ne szünj meg áldást halmozni.

XLVIII. Oratio után. Ad nót. *Pompás esthajnal.*

Még egyszer áztaljuk néma sirodát,
 Szeretett Kövynk, még egyszer öntjük néma ciprusodat
 Könnyünkkel, hadd mutassa a gyepedett
 Halmodon mindig érdemedet.

¹ Láczaí Szabó József.

Ha pedig könnyünk valaha
Tán le száradhatna, a
Késő nyom megújítja könnyeinket,
Bennek tiszteli Kövynket.²

Közli: G. J.

² Ez énekek szerzője talán az a P. J. jegyű diák, akinek betűi a melodiarium több darabjánál láthatók. — Kövynnek az atyját is itt temették el 1801 okt. 11-én Patakon. Két gyermeke is itt pihen, özvegye Pika Erzsébet felett Somosy János theol. tanár beszélt, tehát valószínűleg ő is itt nyugszik. A M. Kurir szerint (1829. 11. sz.) K. sírját carrarai fehér márvány-oszloppal akarták megjelölni.

~~~~~

A bányász.

— Irta: *Stéphán László.* —

Szobám ablakából messzire látni. Valahol messze imbolygó fényt látok. Ide-oda mozog, hol jobban, hol gyengébben világít.

Most már ketten vannak, majd hárman, később az egész határ tele van ilyen fénnel.

Bányászok.

Most mennek munkába. A bánya sziréna hirdeti nekik: itt az ideje, hogy föld alá menjetek.

Az emberek mennek, haladnak az akna felé... Már bent vannak a fel-le vonóban... jó szerencsét és... eltűntek... elnyelte a föld őket... Lent pedig csákányütést csákányütés ér...

Emitt háton fekve dolgozik a munkás, látszik rajta a nehéz munka nyoma, ... amott feszítik a szénreteget ki... vigyázz!... omlik a szén... neked családod van... de már nincs baj...

Amott egy sápadt munkás dolgozik, sovány karja vékony, de a csákány csak zuhog kezében.

Egy, kettő... kop kop... Kell a kenyér, kell a pénz... És döng a kalapács... omlik a szén...

A munkás komor arca meglágyul; — ma lesz kenyér, ... ma könnyen omlik a szén...

És döng a kalapács, a kéz jár fel-le... a gondolat vele jár az ütéssel... mintha csak a csákány szólna a vézna emberhez, úgy halatszik az ütés zajában, vagy talán a nagy csend... vagy... vagy a beteg test agyréme...

Én most dolgozom, verem a szénreteget, ... te viszel, ... de mi lesz azután?... Alig birsz már mozogni... beteg vagy...

Kop... kop s leng az ütés le-fel... omlik a szén és a bányász szeme örömmel csillog fel.

— Ma jó napom van... ma az ütés is könnyebb, ma nem oly nehéz a csákány... Hiába morog... beszél, ma jól érzem magam... Kop... kop... Kicsiny fiam, ott van, hogy vár, hogy ölel mindig, ha jövök... és a feleségem, óh hát ezekért érdemes dolgozni hosszú-hosszú órákat...

— De — beteg vagy — hallja a kalapács szavát...

— Beteg?... én...? lehet... de nem vagyok az... bírom a sulyodat, kell, hogy bírjam, hiszen fiam kicsiny még és még alig van valami pénzem,... miből neveli majd az asszony fel, ha mi nem leszünk... Kop... kop... zúg tovább a csákány... és az ember, a sápadt, vézna ember bontja, ontja a szenet.

A tetőre akasztott bányamécs rávilágít a dolgozó félmeztelen emberre. Mily borzasztó munkát végez a föld alatt egy mosolygó kis szőke fejért, egy mosolygó, boldog kis asszonyért.

Arcáról csurog az izzadság, testéről a bányanedv, de ő csak dolgozik. Egyedüli társa a csákánya, míg lent van a bányában, az ő koppanása tartja fenn a lelkét s ő is szomorítja.

Szegény beteg bányász... most is, most sem hagyja abba a vitatkozást, — te buta ember, mért dolgozol?

... Fiad? Fiad talán olyan lesz, mint te! nyomorult, ki törí a szenet, mit hagysz neki örökségül... engem! a sulyos terhet... Te dolgozol itt lent, ott fenn pedig jó az élet... Szamar vagy... Itt vagyok én, használj, de fent, ott van mit ontani... vért is...

De a bányász, kinek kis szőke gyermeke van, nem figyel már erre...

De hányan figyelnek e vas szerszámra, a magány szavára... a nyomor társára...

A bányász lelke elszáll innen, míg teste dolgozik, fel kis fiához, feleségéhez, akik ott fent dolgoznak, csinositják a házat, várják őt...

És amikor felhangzik a sziréna bűgása, eldobja a vas szerszámát, el a rossz tanácsadót, sietve köszönti társait és siet haza kis fiához... míg a többi lassan halad...

A lámpa ide-oda imbolyog az éjben, most jönnek vissza... most jön haza a bányász, ki nehéz percet él ott lent...

Az egyik mosolygva siet haza, lámpája is boldogan jár ide oda mellette... míg a többi mögötte lassan imbolyog... Azoknak a csákányuk is a vállukon van, ... lámpájuk már kialudt... halkan jönnek... húzódnak az iroda felé.

A mélység... a csákány ezeknek rossz tanácsot adott. Mi lesz? és nem volt egy mosolygó arc, ki elűzte volna a sötét gondolatot...

Már csak egy lámpát látok felém közeledni és csak egy lélek
köszön be az ablakomon, de valahol messze dübörögve roppan be
egy ajtó, valahol messze bűg a sziréna, valahol messze vad ordítás
van . . . valahol messze meghalt egy ember.

~~~~~

Vonaton.

Hullnak a szikrák, egyre hullnak.
Mint gyászzenéje szívemre a multnak.
Temetem az álmot, a multat.

Fűszálakon kicsinyke perzselés,
Az az egész, mi megmarad.
Idő, vonat halad, halad.
Szállnak a szikrák. Szállnak az álmok.
Jövőbe megyek, új jövőt várok.
Sipol s megáll.
Ki be, leszáll,
Ki meg marad.
Idő, vonat halad, halad.

S hullnak a szikrák, egyre hullnak,
Mint gyászzenéje szívemre a multnak.
Lehullnak . . . s jönnek újjak.

Nagy István
fg. VI. o. t.

~~~~~

Diák adomák.

A lelkésztanítótság kérdése foglalkoztatja ma leginkább theologus-
képzéssel foglalkozó köreinket. Természetesen, a theologusok sem
haladnak el közömbösen mellette. Esténkint kis diákszobákban fel-
felmerül e probléma és ugyancsak foly a vitatkozás annak minden
számbavehető megoldási kísérlete felett . . .

Csak egy fiu ült csendesesen, vitába nem merülve egyik vitatkozni
szerető szoba tagjai közül.

Feltűnt. Meg is kérdik : Miért nem szólsz hozzá?

— Nem érdekel.

— Ne-e-em-e? És miért?

— Én már megoldottam a kérdést.

Kiváncsira kerekült a szobatársak szeme: — Hogyan?

— Úgy, hogy minden theologus tanítónőt vegyen feleségül. E megoldást illetékes köreink figyelmébe ajánljuk.

*

Kollokviumi időben szoros helyzete van a diáknak, minden pillanatot ki kell használnia, hogy eleget tehessen a kívánt követelményeknek. Az alábbi *figyelmeztetés*, melyet egyik internátusi szoba aajtjáról másoltunk le — nagy sietséggel —, teljes képét adja az ilyen tanulási robotnak:

Figyelmeztetés!

Alulírott figyelmeztetem a t. vendégeket, hogy látogatásuk elkerülése végett kollokviumi idő alatt az aijtót bezárjuk. Látogatásokat csak szabad időnkben fogadunk. Időbeosztásunk:

Felkelés: d. e. $\frac{1}{2}7$.

Tanulási idő: d. e. 7—d. u. $\frac{1}{3}2$,

d. u. 2— $\frac{3}{4}7$,

7—10, utána:

Lefekvés!

L. D., a szobafőnök.

Úgy látszik, nagyon erélyes ember a szobafőnök úr.

*

A Közlöny szerkesztőbizottsága szokta meghányi-vetni a közlésre beadott írásművek sorsát. Van eset, hogy valóságos támadó-, védő-harcok folynak le egy-egy munka körül, míg egyik másikat egyik-két szóval el lehet igazítani.

Legegyszerűbben egy „Futni kell“. c. elbeszélést igazítottak el eleddig. T. i. ennek felolvasása után egyik szerkesztő így összegezte a még ki nem mondott véleményeket:

Ennek tényleg *futni kell*.

*

Belmisszióból kollokvál egyik kollegánk, aki nem valami erőteljesen bírkózott meg a hatalmas anyaggal. Szorong szegény a padban s miközben gondolkozik a hozzá intézett kérdés felett, rossz szokásból, a nagy izgatottságban kisujját a szájához emeli. Ez a mozdulat nem kerülíli el a professzor figyelmét és már hangzik is a maliciózus megjegyzés:

Én elhiszem X úr, hogy az egész belmisszió a kisujjában van, de kérem, azt nem most kell kiszopni . . .

Hirek.

Gyászhirek. *Trócsányi Mária* ny. ref. tanítónő, dr. *Trócsányi József* theol. akad. tanár testvére. 45 éves korában elhunyt. — *Dr. Szánthó Gyula* nyug. jogtanár élete 84 ik évében jobblétre szenderült. Mindkét halottunk végtisztességtételénél a Kórus énekelt.

Dr. Ravasz László dunamelléki püspök látogatta meg főiskolánkat f. hó 15-én. D. e. 11 órakor érkezett autón a főiskola elé s itt válaszolt Forgács Gyula sáropataki lelkész üdvözlő szavaira. Az imateremben a főiskola részéről Janka Károly gondnok üdvözölte, a tanári kar és az ifjúság nevében Dr. Mátyás Ernő akad.-és közigazgató. Az üdvözlésekre Dr. Ravasz László gyönyörű beszédben válaszolt. (A regulatio-, imitacio- és inspiratio-ról beszélt, mely három betölti egy egész emberélet programját.) Ebéd előtt az iskolát, majd a várost tekintette meg. Az estélyen találkoztunk még vele, hogy szívünkbe vessük „Mennyit ér az ember?” cím alatt tartott előadását. Ha dicsérő szavakkal emlékeznénk meg róla, nem mondanánk semmit sem, mert elragadtatásunkat ahogy sem tudnánk tolmácsolni. Csak köszönetünket fejezzük ki ezen az úton is, hogy főiskolánkat és annak ifjúságát magas látogatásával megtisztelte.

Dr. Ravasz László, Rolla Margit, Szathmáry Margit és Klacskó Béla voltak a Theologus-Egylet által rendezett február 15-i estély szereplői. A gyönyörűen sikerült estély lefolyását az alábbiakban adjuk: Első számként Bethlen Gábor—P. Nagy Zoltán: Feleljen

nekünk . . . kezdetű szerzeményét adta elő a Kórus és a tanítóképző-intézet együttes énekkara Szabó Ernő főiskolai zene- és énektanár vezetésével. Lélekemelő volt a hatalmas kar e száma. Feladatát jól oldotta meg. Tapsorkán között lépett Dr. Ravasz László a színpadra, ahol „Mennyit ér az ember?” címen tartott előadást. Lenyűgözött, magával ragadott, sodort. Nem tudtuk, kit csodáljunk: a mély gondolkozót, a művész előadót, a nagy eszihetikust? A Lélek emberét csodáltuk meg benne. *Szathmáry Margit* hegedűművésznő a) Chopin: Nocturne, b) Dvorak: Szláv tánc darabokat adta elő ragyogó technikával, művészién. *Rolla Margit*ban kedves és értékes költőt ismertünk meg versei nyomán. Lánylélek tiszta harmatcseppjei voltak a felolvasott versek. Mement—Rolla: Arany égen . . . c. dalt énekelte Jeney József II. é. theológus hízegő tenor, majd Strache—Rolla: Ősét Samu István III. é. th. szép bariton hangon. Utánuk újból *Rolla Margit* olvasott fel mély hitből fakadó verseket, melyekkel iménti sikerét még magasabbra fokozta. Mint szavaló is elsőrangú. Az estét *Szathmáry Margit* gyönyörű hegedűszámai (a. Rachmaninoff: Elegie. b. Hubay: Seguedillas) fejezték be. A szép estélynek méltó volt a befejezése. Ritkán hallottunk ilyen szép hegedűjátékot *Klacskó Béla* polgári iskolai igazgató úgy a zene-, mint az énekszámokat nagy hozzáértéssel, simulékonyan kísérte. Nehéz feladatának nagyon jól megfelelt. Ez az estély mindenféleképpen túlhaladta a vidéki kereteket.

Az „I. Rákóczi György-Egyesület“ ez évben is áldásosan folytatja működését Bódy Dénes tanár-elnök úr vezetése alatt. Az Egyesület 1929 október 25 én tartotta alakuló közgyűlését. Tanárelnök: Bódy Dénes gimn. vallástanár; ifj. elnök: Horkay István g. VIII. o. t.; titkár: Gyarmathy Jenő g. VIII. o. t.; jegyző: Berzeviczy László g. VII. o. t.; pénztárnok: Baski István g. VII. o. t.; könyvtárnok: Miskolczi József g. VI. o. t. Választmányi tagok: Kőrössy Zoltán, Nagy Dezső g. VIII. o. t.; Bakos József, Kiss Péter g. VII. o. t.; Fodor Sándor, Kődöböcz József g. VI. o. t.; Gyenes István, Sóhajda Mihály g. V. a) o. t.; Marsalkó Bertalan, Kovács Pál g. V. b) o. t. A tagok száma mintegy 400. — Már 5 összejövetelt tartottunk, ezek közül egy ünnepit, melyet Bethlen Gábor nagy erdélyi fejedelem emlékének szenteltünk. Egyesületünk előtt nagy és szent célok lebegnek. Mindenek előtt az ifjúság lelki életének nevelése és valláserkölcsi érzésének ápolása, az ifjúság lélekben való gyarapodásának előmozdítása s lelkének vallásos felüdítése. Főcélja: az Egyesület tagjait az esetleges rossztól megtisztítani s a szeretet elszakíthatatlan örök kötelékével összekapcsolni. Mindezek elérésére a legalkalmasabb eszközök: 1. a bibliamagyarázat a tanárelnök úr, vagy az erre önként vállalkozó theologus által, amelyből aztán erőt meríthetünk mindennapi dolgozó életünkre; 2. az imádság, amelynek szárnyain felemelkedünk lélekben a Mindenható trónusa elé s a Jézus megtörtent szent testében s ártatlanul kiontott vérében várjuk a kegyelmet, az üd-

vőt. Lelki épülésünket szolgálja továbbá eredeti vallásos tárgyú elbeszélések felolvasása, vallásos költemények előadása, valamint valamely kiváló keresztyén egyéniség életének és tevékenységeinek ismertetése. — Hisszük, hogy a jóságos Isten továbbra is ad erőt és segédelmet e szent és nagy célok folytatására *Berzeviczy László*, jegyző

Március 15-ét a főiskola tanári kara és egyetemes ifjúsága a szokáshoz hiven ünnepli meg. Délután hazafias ünnepély, este pedig színelőadással egybekötött táncmulatság lesz a tápintézetben. A táncmulatság egyuttal az anyaintézet ifjúságának a „Tanítóképző intézet“ ifjúságával való ölelkezése is. Erre a kedves találkozóra iskolánk minden barátját ezuton is meghívja a Rendezőség.

A Pataki Diákok Országos Szövetségének debreceni fiókja f. év február 3 án megalakult. Elnökké Harsányi Gusztáv ny. kuriai bírót, alelnökké Dr. Perjéssy Mihály kir. ítélőtáblai tanácselnököt választották. A tisztikar többi tagjai: Dr. Fekésházy Endre titkár, Dr. Papp Ferenc pénztárnok, Kormány Béla ellenőr; választm. tagok: Dr. Várady Sándor, Szabó Lajos, Szűk Ödön, Dr. Tervev Tamás, Kallós Pál; számvizsgáló-bizottsági tagok: Plachy Károly, Szitha Gyula és Kurdy Sándor lettek. Örömmel üdvözljük a Patak emléke által egybeforrasztott öregdiákokat.

A tanítóképző-intézet ifjúsága élvezetes műsoros előadásban részesítette Sárospatak közönségét f. hó 8-án. Ének- és zeneszámok vidám jelenetek előadásában mutatták be ügyességüket. Az előadást bál követte.

Czeisler Izidor

divatáruháza

Sárospatak

(a Kossuth Lajos-utcán)

Állandó raktár: férfi-, női- és gyermek-harisnyák, zoknik, sapka, kalap, ernyők, katonai cikkek, csipkék, rövid-, és kö-töttárúk, illatszer, pipere, férfi- és női-fehérnemük.

Csicsery József

cserépkályhaüzeme

Sárospatak

mely Zemplénum megyében
a legrégebb és legnagyobb.
∴ Alapított 1902-ben

Készít a sárospataki legfinomabb tűz-álló kaollból a legújabb modern stí-
ben és kivitelben mindenféle színben
és nagyságban cserépkályhákat, kan-
dallókat és takaréktűzhelyeket. - To-
vábbá ócska kályhajavítások, átra-
kások vidéken is gyorsan és pon-
tosan eszközölhetnek.

Kályhámért 10 évi Jótállást vállalok
Olcsó árak! Előzékeny kiszolgálás!

A m. kir. Koronaárség szállítója!

Cim:

Csicsery József, kályhás
Sárospatak

Kitüntetve Budapesten 1920-ban.

Koncz Ferenc

angol és francia cipész

Sárospatak,

(a református templomközben)

Megrendelésre készít elsőrendű
férfi és női cipőket, csizmákat,
varrott és szegezett talppal a leg-
egyszerűbbtől a legfinomabb ki-
vitelig, melyekből állandó raktára
is van. csakis elsőrendű anyagból,
szolid árak mellett. Javítások gyor-
san és gondosan eszközölhetnek.

MOLNÁR

JÓZSEF

ÚRI ÉS NŐI

FODRÁSZ

SÁROSPATAK

(Rákóczi uccán, a ref.
egyház épületében.)

Pontos kiszolgálás

Diákság részére
kedvezményes árak.

Legszebb ajándéktárgyak nagy választékban!

Joggal mondaná az angol:
'Time is money'

FONTOS Önnek, hogy tudja a pontos időt?

Keressék meg a legpontosabbat, érje az „én” órámat
3 hónapig garancia, hogy megőződni arról, hogy lehet olcsón és mégis

meglátogatni a pontos órája.

Értékű mű ékszerek, dísz tárgyak, valódi
árak kedvező részletek mellett kaphatók.

Pál

Órák, ékszerek, dísz tárgyak, Sárospatak.
Vidékre való megrendelésre küldök!!
Varrógép, szövőgép, Vas-
fenrad kezelem, Sárospatak, Sárospatak!

Fodrász-

és borbélymunkák legpontosabban eszközöknek

Dobozy István

Sárospatak,

☞ a Patikaközben. ☞ a diákság felkarolt borbély és fodrász-
mesterének modern műtermében.

40 év óta áll fenn

**id. Szepessy István
sütődéje.**

Sárospatak legrégebbi, legked-
veltebb péküzlete.

Minden nap friss

**péksütemények,
fehér és barna kenyerek.**

Nyomatott a ref. főiskola könyvnyomdájában Sárospatakon.